

L'ACTUALITAT

«Ictineu III»

El dissenyador industrial Pere Forès impulsa, a través de l'Institut Ictineu, el projecte de dotar els Països Catalans del primer submergible tripulat de recerca submarina, apte per reconèixer i treballar fins a dos mil metres de profunditat

MARTÍ CRESPO

● Amb una mescla d'orgull i sornegueria, el dissenyador industrial Pere Forès explica que quan era tot just un adolescent ja va fer-se un parell de submarins casolans per descobrir els fons marins arran de platja. Tres dècades després d'aquells experiments amb bidons reciclats i amb els estudis de disseny naval al darrere, l'obsessió de dissenyar-se un aparell submergible continua ben present a la ment d'aquest barceloní que viu en un vaixell amarrat al port de Barcelona. I això que ha intentat, assegura, treure's del cap la idea, tant per la complexitat de l'empresa com pel cost. Però després de construir-se amb les pròpies mans dos vaixells, els *Solstici*, creu que ja ha arribat l'hora d'enfrontar el gran repte. I és que a la fal·lera vital se li va sumar per atzar, l'any 2004, una circumstància que el va acabar de convèncer: la trobada a les Açores, en una travessia atlàntica amb el *Solstici 2*, d'un equip de científics portuguesos que s'havien fabricat el seu propi submergible. De fet, explica, una escala en aquestes illes que havia de durar pocs dies es va convertir en tres mesos de treball amb la gent de la Fundação Rebi koff-Niggeler, en una font inesgotable d'informació tècnica i en la resolució dels principals dubtes que li planaven per posar fil a l'agulla a un futur *Ictineu III*.

Civil

Un cop va haver tornat a Barcelona, no s'ho va pensar dues vegades a l'hora de constituir un centre català de recerca submarina, l'Institut Ictineu, com a eina principal per començar a gestionar tot el projecte. Un projecte, val a dir, que s'ha marcat un objectiu eminentment científic i civil: dotar els Països Catalans del primer submergible tripulat de recerca submarina, apte per reconèixer i treballar fins a dos mil metres de profunditat. «Fins a 20 metres, el nostre litoral està



La portada del web del projecte Ictineu III.

I TAMBÉ...

Narcís Monturiol

● Pere Forès i l'equip de col·laboradors de què s'ha envoltat a l'Institut Ictineu tenen ben travat tot el projecte. Per això no han deixat a l'atzar el nom de l'aparell, que ja navega en paper i animacions per ordinador. I és que l'*Ictineu III* vol ser, per damunt de tot, un homenatge directe a l'enginyer, idealista icarià i pioner dels submergibles Narcís Monturiol (Figueres, 1819 - Barcelona, 1885).

Amb la data a l'horitzó del 2009, any en què s'escaurà el cent cinquantè aniversari de l'avarament del seu

Ictineu I, l'institut s'ha autoimposat tenir enllestit el primer submarí civil català també com una manera de reconèixer, reivindicar i divulgar nacionalment i internacionalment la figura d'aquest inventor empordanès del segle XIX «silenciat malgrat haver-se avançat vint o trenta anys» als estudis de navegació submarina de la seva època, en paraules de Pere Forès: «No sols va construir un dels primers submarins de la història, sinó que també va ser el primer investigador que ho va fer amb criteris científics.»

ADRECES

- WEB DE L'«ICTINEU III»
www.ictineu.net
- PÀGINA DEL VAIXELL «SOLSTICI»
www.solstici.com
- FUNDAÇÃO REBIKOFF-NIGGELER (AÇORES)
www.rebikoff.org

- ITINERARI NARCÍS MONTURIOL
marenostrum.org/bibliotecadelmar/historia/monturiol/indexc.htm
- ÉTIENNE CABET I ELS ICARIANS
ca.wikipedia.org/wiki/%C3%89tienne_Cabet

espoliat; fins a 200 metres està arrasat per la pesca d'arrossegament, i per sota d'aquesta profunditat tot és desconegut», afirma convençut Forès, que coincideix amb la comunitat oceanogràfica a l'hora d'exposar una gran paradoxa: «En pocs anys sabrem més coses de Mart que dels nostres mars.» I això que ocupen el 71% de la superfície terrestre. Disposar d'un submarí, actualment, no és una qüestió gens accessòria: la creixent activitat econòmica sota l'aigua n'ha disparat la demanda, i l'oferta d'aparells submergibles civils continua sent limitada, sobretot per sota dels 600 metres de profunditat.

Investigacions científiques i arqueològiques, operacions de rescat o de prevenció de riscos ecològics, treballs de reparació en ports i plataformes, manteniment de cables submarins i immersions de lleure, són una petita mostra dels serveis a què es podria destinar l'aparell.

Finançament

Per cobrir aquest ampli ventall d'explotacions, l'Institut Ictineu ha començat a atreure al voltant seu especialistes del país per dissenyar un submarí autònom «de dimensions reduïdes però d'altres prestacions». Pensat per navegar amb dos tripulants i un parell o tres de passatgers, sobre el paper l'*Ictineu III* té unes mides més petites que les d'un contenidor convencional, «per facilitar-ne la mobilitat per terra». Tots els detalls referents a tècniques de construcció i sistemes de propulsió i navegació ja es tenen clars. El que no s'ha definit encara és la manera d'aconseguir el finançament (públic i privat) que permeti sufragar els 2,5 milions d'euros que es calcula que pot costar-ne tot el procés de fabricació.